

سلامت

پلک زدن مکرر؛ دلایل، تشخیص و درمان

پلک زدن مکرر، یک وضعیت غیرعادی است که در آن فرد بیشتر از حد طبیعی پلک می‌زند. این وضعیت می‌تواند به دلایل ساده یا ناشی از اختلالات پیچیده‌ای باشد. از آنجا که این مشکل می‌تواند بر کیفیت زندگی تأثیر بگذارد، آگاهی از دلایل، نحوه تشخیص و گزینه‌های درمانی اهمیت زیادی دارد.

پلک زدن برای سلامت چشم‌ها مفید است. این کار چشم‌ها را تمیز نگه می‌دارد و مانع از خشکی آن‌ها می‌شود. تعداد پلک زدن در هر دقیقه با افزایش سن تغییر می‌کند. نوزادان تنها حدود ۲ بار در دقیقه پلک می‌زنند. این تعداد با رشد کودک افزایش می‌یابد. نوجوانان تقریباً ۱۵ بار در دقیقه پلک می‌زنند و این عدد در بزرگسالان نیز تقریباً همین مقدار است. پلک زدن بیش از حد زمانی رخ می‌دهد که فرد بیشتر از حد طبیعی پلک بزند. در کودکان رایج‌تر است، اما در بزرگسالان هم مشاهده می‌شود.

دلایل شایع

خشکی چشم: زمانی که اشک کافی تولید نمی‌شود یا سریع تبخیر می‌شود، پلک زدن افزایش می‌یابد تا چشم مرطوب بماند.

تحریک یا آسیب چشم: رشد مزه به سمت داخل، وجود گردوغبار، دود، اجسام خارجی، یا حتی خراش سطحی قرنیه می‌تواند باعث تحریک و در نتیجه پلک زدن بیشتر شود.

آلرژی‌های چشمی: خارش، قرمزی و التهاب ناشی از واکنش‌های آلرژیک ممکن است باعث تحریک چشم و افزایش پلک زدن شود.

اختلالات عصبی: بلفارواسپاسم، سندرم تورت، بیماری پارکینسون یا سایر اختلالات سیستم عصبی مرکزی ممکن است با علائمی مانند پلک زدن غیرقابل کنترل همراه باشند.

استرس و اضطراب: فشارهای روحی و روانی ممکن است به شکل واکنش‌های فیزیکی مانند پلک زدن زیاد ظاهر شوند.

مشکلات بینایی اصلاح نشده: شرایطی مانند نزدیک‌بینی یا دوربینی می‌توانند باعث خستگی چشم و در نتیجه افزایش پلک زدن شوند.

تیک‌های عاداتی: به‌ویژه در کودکان، ممکن است پلک زدن به‌صورت تیک عصبی عادت شود. این وضعیت گاه به دلیل استرس یا خستگی تشدید می‌شود.

دیگر دلایل: عفونت چشم یا التهاب ملتحمه (چشم صورتی)، ناهنجاری در شکل‌گیری پلک‌ها در زمان تولد، انحراف چشم یا چشم‌های نامتقارن (آگزیوتروپیا) و مشکلات عصبی یا روانی

اگر چه به‌ندرت اتفاق می‌افتد، اما برخی بیماری‌های جدی‌تر نیز می‌توانند باعث پلک زدن بیش از حد شوند، مانند:

بیماری ویلسون: یک بیماری ژنتیکی نادر که به دلیل تجمع بیش از حد مس در بدن ایجاد می‌شود.

ام‌اس (مولتیپل اسکلروزیس): بیماری‌ای که مغز و نخاع را درگیر می‌کند.

اگر علت پلک زدن بیش از حد یک بیماری جدی باشد، احتمالاً نشانه‌های دیگری نیز همراه آن خواهد بود.

تشخیصی

به‌طور طبیعی، وقتی فرد درد دارد، بیشتر پلک می‌زند. نور شدید و تغییرات دما نیز می‌توانند موجب افزایش پلک زدن شوند. همچنین هنگام صحبت کردن یا در شرایط استرس‌زا، این رفتار افزایش می‌یابد. اما اگر این حالت به‌طور مکرر رخ دهد، باید به چشم‌پزشک مراجعه کرد.

روش‌های تشخیصی رایج شامل موارد زیر است:

معاینه کامل چشم: بررسی ظاهر چشم، سلامت سطحی آن و ساختارهای درگیر.

استفاده از لامپ شکاف (Slit lamp): دستگاهی برای بررسی دقیق قرنیه، ملتحمه و پلک‌ها.

آزمون بینایی: برای شناسایی مشکلات انکساری مانند نزدیک‌بینی یا استیگماتیزم.

ارزیابی حرکات چشم: بررسی وجود انحراف یا مشکلاتی مانند «استرابیسم».

گرفتن شرح حال پزشکی: پرسش از بیمار درباره سابقه علائم، شدت، دفعات و عوامل محرک مانند نور، استرس یا خستگی.

درمان

در بیشتر موارد، پلک زدن بیش از حد به بیماری جدی مربوط نمی‌شود و ممکن است بدون نیاز به درمان خاصی بهبود یابد. با این حال، در صورت نیاز به درمان، روش‌ها بسته به علت زمینه‌ای متفاوت است و ممکن است از راهکارهای ساده تا اقدامات پزشکی پیشرفته متفاوت باشد.

در صورت وجود آسیب، عفونت یا التهاب چشمی، پزشک ممکن است قطره چشم، پماد یا داروی خوراکی تجویز کند. استفاده از پچ (پوشش چشمی) نیز ممکن است به روند بهبود کمک کند. اگر مزه‌ای به سمت داخل رشد کرده یا جسم خارجی در چشم باشد، پزشک آن را خارج می‌کند. در موارد مشکلات بینایی عینک یا لنز تماسی جهت کاهش فشار چشم تجویز می‌شود. اگر علت استرس، اضطراب یا تیک عصبی باشد، پزشک ممکن است شمارا به متخصص روان‌پزشکی یا نورولوژی ارجاع دهد و استفاده از تکنیک‌های آرام‌سازی، مدیتیشن، مشاوره روان‌شناسی یا حتی دارودرمانی پیشنهاد شود. در موارد خشکی چشم از قطرات اشک مصنوعی و... برای کاهش تحریک استفاده می‌شود. در صورت وجود آلرژی مصرف داروهای ضدآلرژی مانند آنتی‌هیستامین‌ها یا استفاده از قطرات چشمی ضدالتهاب پیشنهاد می‌شود.

درمان بلفارواسپاسم با تزریق بوتولینوم توکسین (بوتاکس) برای کاهش انقباضات غیرارادی عضلات پلک انجام می‌شود و در موارد شدید ممکن است جراحی نیز مورد نیاز باشد.

نکات کلیدی برای مراقبت و پیشگیری

در صورتی که پلک زدن بیش از حد به بیماری جدی مربوط نمی‌شود و ممکن است بدون نیاز به درمان خاصی بهبود یابد، با این حال، در صورت نیاز به درمان، روش‌ها بسته به علت زمینه‌ای متفاوت است و ممکن است از راهکارهای ساده تا اقدامات پزشکی پیشرفته متفاوت باشد.

در صورت وجود آسیب، عفونت یا التهاب چشمی، پزشک ممکن است قطره چشم، پماد یا داروی خوراکی تجویز کند. استفاده از پچ (پوشش چشمی) نیز ممکن است به روند بهبود کمک کند. اگر مزه‌ای به سمت داخل رشد کرده یا جسم خارجی در چشم باشد، پزشک آن را خارج می‌کند. در موارد مشکلات بینایی عینک یا لنز تماسی جهت کاهش فشار چشم تجویز می‌شود. اگر علت استرس، اضطراب یا تیک عصبی باشد، پزشک ممکن است شمارا به متخصص روان‌پزشکی یا نورولوژی ارجاع دهد و استفاده از تکنیک‌های آرام‌سازی، مدیتیشن، مشاوره روان‌شناسی یا حتی دارودرمانی پیشنهاد شود. در موارد خشکی چشم از قطرات اشک مصنوعی و... برای کاهش تحریک استفاده می‌شود. در صورت وجود آلرژی مصرف داروهای ضدآلرژی مانند آنتی‌هیستامین‌ها یا استفاده از قطرات چشمی ضدالتهاب پیشنهاد می‌شود.

درمان بلفارواسپاسم با تزریق بوتولینوم توکسین (بوتاکس) برای کاهش انقباضات غیرارادی عضلات پلک انجام می‌شود و در موارد شدید ممکن است جراحی نیز مورد نیاز باشد.

نتیجه‌گیری

پلک زدن بیش از حد ممکن است نشانه‌ای از یک مشکل ساده یا علامتی از یک بیماری جدی‌تر باشد. شناخت علل مختلف و مراجعه به‌موقع برای تشخیص و درمان، نقش مهمی در کنترل این وضعیت ایفا می‌کند. درمان‌های موجود بسته به علت از قطره‌های ساده تا مداخلات عصبی پیشرفته را در بر می‌گیرد.

مدیرکل پدافند غیرعامل استانداری کرمان:

انتقال خون باید برای تداوم خدمات در شرایط بلندمدت، آماده و مجهز بماند

بیرونی، بتواند خود وارد عمل شود و خدمات حیاتی نظیر انتقال خون را ارائه دهد. کریمی همچنین خواستار تعمیم این نگاه به شهرستان‌های دارای اولویت و ریسک بالا شد و گفت: در شرایط اضطراری، استمرار فعالیت‌هایی مانند خون‌گیری، غربالگری و انتقال فرآورده‌های خونی نباید متوقف شود. برای تحقق این هدف، باید همواره آمادگی تجهیزاتی، عملیاتی و نیروی انسانی حفظ شود.

وی بر ضرورت بهره‌گیری از ظرفیت نیروهای داوطلب، بسیج و هلال احمر در بحران‌ها تأکید کرد و افزود: راه‌اندازی تیم‌های سیار خون‌گیری و پشتیبانی لجستیکی از آن‌ها، باید در اولویت قرار گیرد.

****انتقال خون استان کرمان یکی از ارکان کلیدی امدادسانی در شرایط بحرانی در ادامه این جلسه، ایرج شکوهی مدیرکل انتقال خون استان کرمان نیز با اشاره به جایگاه راهبردی این اداره کل در پوشش جنوب شرق کشور، گفت: انتقال خون استان کرمان یکی از ارکان کلیدی امدادسانی در شرایط بحرانی است و الزامات پدافند غیرعامل همواره در برنامه‌ریزی‌های ما لحاظ شده است.**

وی به اقدامات زیرساختی اشاره کرد و افزود: در بخش‌هایی نظیر تأمین برق اضطراری، نصب دیزل ژنراتور را در دستور کار قرار داده‌ایم تا خدمات ما حتی در زمان قطعی برق ادامه یابد.

شکوهی از تقویت تیم‌های سیار خون‌گیری خبر داد و تصریح کرد: یکی از اقدامات کلیدی، پراکندگی هدفمند ذخایر خونی در سطح استان است. با این حال، برای ارتقاء توان پاسخ‌دهی، نیازمند تجهیز به سامانه‌های سیار کامل انتقال خون هستیم

وی با یادآوری تجربیات گذشته خاطر نشان کرد: در بحران‌ها، معمولاً شاهد هجوم مردم برای اهدای خون هستیم. از این‌رو، طرح پاسخ اضطراری تدوین و حتی تفاهم‌نامه‌ای با آموزش و پرورش منعقد کرده‌ایم تا از ظرفیت مدارس به عنوان پایگاه‌های موقت خون‌گیری استفاده کنیم.

مدیرکل پدافند غیرعامل استانداری کرمان بر اهمیت راهبردی استمرار خدمات انتقال خون در شرایط اضطراری تأکید کرد و گفت: آمادگی همه‌جانبه سازمان‌های حیاتی نظیر انتقال خون باید در دستور کار دائمی قرار گیرد تا در بحران‌های طولانی‌مدت، خدمت‌رسانی دچار اختلال نشود.

به گزارش روابط عمومی استانداری کرمان، ابراهیم کریمی در نشست کمیته عملیاتی پدافند غیرعامل اداره کل انتقال خون استان کرمان، با اشاره به اهمیت بالای این حوزه در تأمین امنیت زیستی، اظهار کرد: خدمات انتقال خون بر پایه اعتماد و احساسات پاک مردم بنا شده و در بحران‌های ملی، نقشی حیاتی ایفا می‌کند. تجربه جنگ تحمیلی ۱۲ روزه اخیر بار دیگر نشان داد که استان‌ها باید

بیش از پیش به ظرفیت داخلی خود تکیه کنند. وی با تأکید بر لزوم تدوین «طرح‌های پاسخ اضطراری» در سطح استان و شهرستان‌ها افزود: منتظر ماندن برای ورود شبکه ملی خون‌رسانی در بحران‌ها، اشتباهی راهبردی است. هر استان و شهرستان باید پیش از رسیدن کمک‌های

رئیس بخش تحقیقات جنگل و مرتع:

زیره سیاه ایرانی خاصیت دارویی دارد

وی اظهار داشت: تکثیر زیره سیاه ایرانی به دوروش با استفاده از بذر و غده قابل انجام است و پس از ظهور علایم رسیدن بوته‌ها، چتر گل‌ها با داس برداشت می‌شوند و پس از خشک‌کردن در سایه، بذرها را از چترها جداسازی می‌کنند. به‌طور معمول بذرها را در کیسه‌های نخی می‌ریزند، سپس کیسه‌ها را در گونی‌های نایلونی قرار می‌دهند تا طی سه روز در اثر فعالیت‌های شیمیایی رنگ بذرها تیره و بوی آنها نافذتر شود.

عضو هیات علمی مرکز تحقیقات کشاورزی استان کرمان بیان داشت: زیره کرمان با عنوان طلای سیاه کویر، هم‌زمان سه نقش اقتصادی (صادرات)، فرهنگی (سوغات نمادین) و سلامتی (گیاه دارویی) را ایفا می‌کند. حفظ مرغوبیت آن نیازمند مدیریت علمی کشت، فراوری اصولی و معرفی ظرفیت‌های آن به بازارهای جهانی است.

رئیس بخش تحقیقات جنگل و مرتع گفت: زیره سیاه ایرانی خاصیت دارویی دارد. مردم از این میوه به‌عنوان بادشکن و هضم‌کننده غذا استفاده می‌کنند. برای تقویت دستگاه گوارش و مداوای دل‌پیچه نوزادان نیز می‌توان از آن استفاده نمود. از این میوه همچنین به‌عنوان ادویه و چاشنی در تهیه بعضی غذاها مانند سوپ، نان، پنیر و پلو استفاده می‌شود.

به گزارش دل عالم به نقل از روابط عمومی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان کرمان؛ داود درویشی گفت: گیاه زیره سیاه ایرانی (زیره کرمان، زیره کوهی) ویژه مناطق مرتفع ۲۳۰۰ تا ۳۵۰۰ متر از سطح دریا به‌صورت دیم و خودرو وجود دارد و در شرایط اقلیمی مختلف نظیر منطقه خور و بیابانک استان اصفهان، ارتفاعات جبال بارز در استان‌های هرمزگان و کرمان و مناطق مرتفع استان خراسان یافت می‌شود و در زمین‌های خشک و نیمه‌خشک کمتر دیده می‌شود.

وی افزود: زیره سیاه ایرانی عمدتاً در خاک‌هایی با بافت متوسط شنی - رسی با املاح کم می‌روید. این گیاه دوره رویشی کوتاهی دارد و میوه‌هایش تا قبل از تابستان می‌رسند و سپس گیاه خشک می‌شود.

درویشی خاطر نشان کرد: این گیاه در محیط زیست طبیعی به‌وسیله بذر تکثیر می‌شود. در پایان فصل رویش، میوه‌های رسیده در محیط پراکنده می‌شوند و پس از پشت سر گذاشتن سرمای شدید زمستان و با شروع فصل بهار، جوانه می‌زنند. در سال اول، فقط برگ‌های لپه‌ای تولید می‌شوند و ریشه پس از رشد به غده زیر زمینی تبدیل می‌گردد. این غده عامل رویش گیاه در سال بعد می‌شود، بدین شکل که در سرمای زمستان به خواب می‌رود و با شروع فصل رویش رشد می‌کند و ضمن تشکیل اندام‌های هوایی، به حجم آن

افزوده می‌شود. این عمل در سال‌های بعد تکرار شده و حجم غده مرتباً افزایش می‌یابد. در سال چهارم و پس از پایان فصل رویش در اواخر اردیبهشت، اوایل خرداد گیاه وارد مرحله زایشی شده و گل تشکیل می‌دهد.

درویشی خاطر نشان کرد: این گیاه در محیط زیست طبیعی به‌وسیله بذر تکثیر می‌شود. در پایان فصل رویش، میوه‌های رسیده در محیط پراکنده می‌شوند و پس از پشت سر گذاشتن سرمای شدید زمستان و با شروع فصل بهار، جوانه می‌زنند. در سال اول، فقط برگ‌های لپه‌ای تولید می‌شوند و ریشه پس از رشد به غده زیر زمینی تبدیل می‌گردد. این غده عامل رویش گیاه در سال بعد می‌شود، بدین شکل که در سرمای زمستان به خواب می‌رود و با شروع فصل رویش رشد می‌کند و ضمن تشکیل اندام‌های هوایی، به حجم آن

افزوده می‌شود. این عمل در سال‌های بعد تکرار شده و حجم غده مرتباً افزایش می‌یابد. در سال چهارم و پس از پایان فصل رویش در اواخر اردیبهشت، اوایل خرداد گیاه وارد مرحله زایشی شده و گل تشکیل می‌دهد.

درویشی خاطر نشان کرد: این گیاه در محیط زیست طبیعی به‌وسیله بذر تکثیر می‌شود. در پایان فصل رویش، میوه‌های رسیده در محیط پراکنده می‌شوند و پس از پشت سر گذاشتن سرمای شدید زمستان و با شروع فصل بهار، جوانه می‌زنند. در سال اول، فقط برگ‌های لپه‌ای تولید می‌شوند و ریشه پس از رشد به غده زیر زمینی تبدیل می‌گردد. این غده عامل رویش گیاه در سال بعد می‌شود، بدین شکل که در سرمای زمستان به خواب می‌رود و با شروع فصل رویش رشد می‌کند و ضمن تشکیل اندام‌های هوایی، به حجم آن

افزوده می‌شود. این عمل در سال‌های بعد تکرار شده و حجم غده مرتباً افزایش می‌یابد. در سال چهارم و پس از پایان فصل رویش در اواخر اردیبهشت، اوایل خرداد گیاه وارد مرحله زایشی شده و گل تشکیل می‌دهد.

درویشی خاطر نشان کرد: این گیاه در محیط زیست طبیعی به‌وسیله بذر تکثیر می‌شود. در پایان فصل رویش، میوه‌های رسیده در محیط پراکنده می‌شوند و پس از پشت سر گذاشتن سرمای شدید زمستان و با شروع فصل بهار، جوانه می‌زنند. در سال اول، فقط برگ‌های لپه‌ای تولید می‌شوند و ریشه پس از رشد به غده زیر زمینی تبدیل می‌گردد. این غده عامل رویش گیاه در سال بعد می‌شود، بدین شکل که در سرمای زمستان به خواب می‌رود و با شروع فصل رویش رشد می‌کند و ضمن تشکیل اندام‌های هوایی، به حجم آن

افزوده می‌شود. این عمل در سال‌های بعد تکرار شده و حجم غده مرتباً افزایش می‌یابد. در سال چهارم و پس از پایان فصل رویش در اواخر اردیبهشت، اوایل خرداد گیاه وارد مرحله زایشی شده و گل تشکیل می‌دهد.

درویشی خاطر نشان کرد: این گیاه در محیط زیست طبیعی به‌وسیله بذر تکثیر می‌شود. در پایان فصل رویش، میوه‌های رسیده در محیط پراکنده می‌شوند و پس از پشت سر گذاشتن سرمای شدید زمستان و با شروع فصل بهار، جوانه می‌زنند. در سال اول، فقط برگ‌های لپه‌ای تولید می‌شوند و ریشه پس از رشد به غده زیر زمینی تبدیل می‌گردد. این غده عامل رویش گیاه در سال بعد می‌شود، بدین شکل که در سرمای زمستان به خواب می‌رود و با شروع فصل رویش رشد می‌کند و ضمن تشکیل اندام‌های هوایی، به حجم آن

افزوده می‌شود. این عمل در سال‌های بعد تکرار شده و حجم غده مرتباً افزایش می‌یابد. در سال چهارم و پس از پایان فصل رویش در اواخر اردیبهشت، اوایل خرداد گیاه وارد مرحله زایشی شده و گل تشکیل می‌دهد.

درویشی خاطر نشان کرد: این گیاه در محیط زیست طبیعی به‌وسیله بذر تکثیر می‌شود. در پایان فصل رویش، میوه‌های رسیده در محیط پراکنده می‌شوند و پس از پشت سر گذاشتن سرمای شدید زمستان و با شروع فصل بهار، جوانه می‌زنند. در سال اول، فقط برگ‌های لپه‌ای تولید می‌شوند و ریشه پس از رشد به غده زیر زمینی تبدیل می‌گردد. این غده عامل رویش گیاه در سال بعد می‌شود، بدین شکل که در سرمای زمستان به خواب می‌رود و با شروع فصل رویش رشد می‌کند و ضمن تشکیل اندام‌های هوایی، به حجم آن

افزوده می‌شود. این عمل در سال‌های بعد تکرار شده و حجم غده مرتباً افزایش می‌یابد. در سال چهارم و پس از پایان فصل رویش در اواخر اردیبهشت، اوایل خرداد گیاه وارد مرحله زایشی شده و گل تشکیل می‌دهد.

درویشی خاطر نشان کرد: این گیاه در محیط زیست طبیعی به‌وسیله بذر تکثیر می‌شود. در پایان فصل رویش، میوه‌های رسیده در محیط پراکنده می‌شوند و پس از پشت سر گذاشتن سرمای شدید زمستان و با شروع فصل بهار، جوانه می‌زنند. در سال اول، فقط برگ‌های لپه‌ای تولید می‌شوند و ریشه پس از رشد به غده زیر زمینی تبدیل می‌گردد. این غده عامل رویش گیاه در سال بعد می‌شود، بدین شکل که در سرمای زمستان به خواب می‌رود و با شروع فصل رویش رشد می‌کند و ضمن تشکیل اندام‌های هوایی، به حجم آن

افزوده می‌شود. این عمل در سال‌های بعد تکرار شده و حجم غده مرتباً افزایش می‌یابد. در سال چهارم و پس از پایان فصل رویش در اواخر اردیبهشت، اوایل خرداد گیاه وارد مرحله زایشی شده و گل تشکیل می‌دهد.

درویشی خاطر نشان کرد: این گیاه در محیط زیست طبیعی به‌وسیله بذر تکثیر می‌شود. در پایان فصل رویش، میوه‌های رسیده در محیط پراکنده می‌شوند و پس از پشت سر گذاشتن سرمای شدید زمستان و با شروع فصل بهار، جوانه می‌زنند. در سال اول، فقط برگ‌های لپه‌ای تولید می‌شوند و ریشه پس از رشد به غده زیر زمینی تبدیل می‌گردد. این غده عامل رویش گیاه در سال بعد می‌شود، بدین شکل که در سرمای زمستان به خواب می‌رود و با شروع فصل رویش رشد می‌کند و ضمن تشکیل اندام‌های هوایی، به حجم آن

افزوده می‌شود. این عمل در سال‌های بعد تکرار شده و حجم غده مرتباً افزایش می‌یابد. در سال چهارم و پس از پایان فصل رویش در اواخر اردیبهشت، اوایل خرداد گیاه وارد مرحله زایشی شده و گل تشکیل می‌دهد.

درویشی خاطر نشان کرد: این گیاه در محیط زیست طبیعی به‌وسیله بذر تکثیر می‌شود. در پایان فصل رویش، میوه‌های رسیده در محیط پراکنده می‌شوند و پس از پشت سر گذاشتن سرمای شدید زمستان و با شروع فصل بهار، جوانه می‌زنند. در سال اول، فقط برگ‌های لپه‌ای تولید می‌شوند و ریشه پس از رشد به غده زیر زمینی تبدیل می‌گردد. این غده عامل رویش گیاه در سال بعد می‌شود، بدین شکل که در سرمای زمستان به خواب می‌رود و با شروع فصل رویش رشد می‌کند و ضمن تشکیل اندام‌های هوایی، به حجم آن

افزوده می‌شود. این عمل در سال‌های بعد تکرار شده و حجم غده مرتباً افزایش می‌یابد. در سال چهارم و پس از پایان فصل رویش در اواخر اردیبهشت، اوایل خرداد گیاه وارد مرحله زایشی شده و گل تشکیل می‌دهد.

درویشی خاطر نشان کرد: این گیاه در محیط زیست طبیعی به‌وسیله بذر تکثیر می‌شود. در پایان فصل رویش، میوه‌های رسیده در محیط پراکنده می‌شوند و پس از پشت سر گذاشتن سرمای شدید زمستان و با شروع فصل بهار، جوانه می‌زنند. در سال اول، فقط برگ‌های لپه‌ای تولید می‌شوند و ریشه پس از رشد به غده زیر زمینی تبدیل می‌گردد. این غده عامل رویش گیاه در سال بعد می‌شود، بدین شکل که در سرمای زمستان به خواب می‌رود و با شروع فصل رویش رشد می‌کند و ضمن تشکیل اندام‌های هوایی، به حجم آن

افزوده می‌شود. این عمل در سال‌های بعد تکرار شده و حجم غده مرتباً افزایش می‌یابد. در سال چهارم و پس از پایان فصل رویش در اواخر اردیبهشت، اوایل خرداد گیاه وارد مرحله زایشی شده و گل تشکیل می‌دهد.

درویشی خاطر نشان کرد: این گیاه در محیط زیست طبیعی به‌وسیله بذر تکثیر می‌شود. در پایان فصل رویش، میوه‌های رسیده در محیط پراکنده می‌شوند و پس از پشت سر گذاشتن سرمای شدید زمستان و با شروع فصل بهار، جوانه می‌زنند. در سال اول، فقط برگ‌های لپه‌ای تولید می‌شوند و ریشه پس از رشد به غده زیر زمینی تبدیل می‌گردد. این غده عامل رویش گیاه در سال بعد می‌شود، بدین شکل که در سرمای زمستان به خواب می‌رود و با شروع فصل رویش رشد می‌کند و ضمن تشکیل اندام‌های هوایی، به حجم آن

افزوده می‌شود. این عمل در سال‌های بعد تکرار شده و حجم غده مرتباً افزایش می‌یابد. در سال چهارم و پس از پایان فصل رویش در اواخر اردیبهشت، اوایل خرداد گیاه وارد مرحله زایشی شده و گل تشکیل می‌دهد.

درویشی خاطر نشان کرد: این گیاه در محیط زیست طبیعی به‌وسیله بذر تکثیر می‌شود. در پایان فصل رویش، میوه‌های رسیده در محیط پراکنده می‌شوند و پس از پشت سر گذاشتن سرمای شدید زمستان و با شروع فصل بهار، جوانه می‌زنند. در سال اول، فقط برگ‌های لپه‌ای تولید می‌شوند و ریشه پس از رشد به غده زیر زمینی تبدیل می‌گردد. این غده عامل رویش گیاه در سال بعد می‌شود، بدین شکل که در سرمای زمستان به خواب می‌رود و با شروع فصل رویش رشد می‌کند و ضمن تشکیل اندام‌های هوایی، به حجم آن